

Василь Білокопитов, к.п.н.
Сумський національний аграрний університет
м. Суми

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РЕЄСТР ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОЛЕГШЕННЯ ВИЗНАННЯ ДИПЛОМІВ, КВАЛІФІКАЦІЙ ТА НАУКОВИХ СТУПЕНІВ

Від самого початку реформи Болонського процесу (БП) було націлено на усування перепон, що постають перед мобільністю студентів, викладачів та дослідників у Європі. Головним інструментом сприяння мобільності було обрано створення узгодженої системи академічних дипломів та ступенів, що дозволить досягати легкого визнання дипломів студентів та кваліфікацій академічних працівників в іншій європейській країні.

Одним із аспектів БП стало також забезпечення якості вищої освіти, і зокрема розробка механізму ефективного та прозорого контролю за якістю навчання.

З метою зібрання інформації про всі державні, приватні агенції із забезпечення якості освіти, що працюють чи планують працювати у Європі, 11 серпня 2008 року відбулося офіційне відкриття Європейського Реєстру із забезпечення якості вищої освіти (ЄРЗЯВО) – *EQAR (European Quality Assurance Register for Higher Education)*. При створенні реєстру планувалось, що головним його завданням стане полегшення визнання у тій чи іншій державі Європейського Союзу (ЄС) дипломів, кваліфікацій та наукових ступенів, що були отримані в іншій країні ЄС [1].

Концепцію створення ЄРЗЯВО вперше було озвучено міністрами країн-учасниць БП у 2005 році у м. Берген і була представлена міністрам в доповіді «Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості на Європейському просторі вищої освіти».

У 2006 році Європейський парламент і Рада Європейського Союзу у спільній рекомендації висловили свою підтримку ідеї щодо створення ЄРЗЯВО.

Навесні 2007 року Група Е – 4 (чотири європейські асоціації, що є консультативними членами БП: Європейська асоціація забезпечення якості у вищій освіті (ЄМЗЯ), Європейська асоціація університетів (ЄАУ), Європейська асоціація вищих навчальних закладів (ЄАВНЗ), Європейський студентський союз (ЄСС) представила європейським міністрам, відповідальним за вищу освіту модель, засновану головним чином на принципах співпраці основних партнерів у галузі вищої освіти [2].

До речі, у березні 2008р. в Брюсселі Україна стала повноправним урядовим членом ЄРЗЯВО, що стало важливим кроком системи вищої освіти України в напрямі забезпечення європейського рівня якості. Для підтвердження серйозних намірів було підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про вищу освіту» у відповідності до вимог і рекомендацій БП. Указом Президента України №244/2008 «Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні» КМ України дано доручення «опрацювати у двомісячний строк питання щодо створення у 2008 році системи

моніторингу якості освіти та участі України у міжнародних порівняльних дослідженнях якості освіти. Крім цього, створено робочу групу для розроблення національної рамки кваліфікацій із вищої освіти.

Створення цього добровільного реєстру стало наріжним каменем БП, адже мало на меті посилити мобільність студентів, дослідників і викладачів, підвищуючи рівень довіри і взаєморозуміння між ВНЗ із різних освітніх систем.

Місія ЄРЗЯВО полягає у: 1) подальшому розвитку Європейського простору вищої освіти (ЄПВО) через підвищення прозорості забезпечення якості, а отже, підвищенні довіри і впевненості в європейській вищій освіті; 2) забезпеченні чіткою достовірною інформацією про забезпечення якості в Європі, тим самим підвищуючи довіру між агенціями із забезпечення якості вищої освіти; 3) полегшенні взаємного визнання забезпечення якості та підвищенні довіри між вищими навчальними закладами, сприяючи тим самим мобільності та визнанню; 4) завоюванні авторитету в Європі, тим самим підвищуючи довіру студентів, вищих навчальних закладів, ринку праці і суспільства в цілому в якості вищої освіти в Європі;

Для виконання своїх завдань ЄРЗЯВО керує реєстром агенцій із забезпечення якості, що діють в Європі і які повністю відповідають Європейським стандартам та рекомендаціям із забезпечення якості.

ЄРЗЯВО визнає різні підходи до зовнішньої оцінки якості і тому відкритий для всіх агенцій, незалежно від того, на якому рівні вони працюють (програмному або інституційному), або основним напрямом їх діяльності (надання акредитації, оцінка або аудиторські послуги).

ЄРЗЯВО підтримує принципи, на яких засновано Європейські стандарти та рекомендації із забезпечення якості: при зовнішньому контролі якості основна відповідальність за розвиток якості визнається за вищими навчальними закладами, а оцінка повинна проводитися незалежними агенціями із забезпечення якості в прозорій, об'єктивній і відповідальній формі за участю зацікавлених сторін і призводить до обґрунтованих результатів, заснованих на чітко визначених процедурах та критеріях.

Важливо зазначити, що ЄРЗЯВО діє незалежно від інших організацій і приймає розмірні, послідовні, справедливі і об'єктивні рішення [3].

Література:

1. Вільний молодіжний портал [Електронний ресурс] / У ЄС створено Європейський реєстр агенцій із забезпечення якості вищої освіти – Режим доступу до матеріалу : <http://fri.net.ua/node/7547>
2. European Quality Assurance Register for Higher Education / Background information [Electronic resource]. – URL : <http://www.eqar.eu/about/background>
3. European Quality Assurance Register for Higher Education / Home [Electronic resource]. – URL : <http://www.eqar.eu>